

За реформе и нову структуру система, који ће првенствено бити у служби народа, потребан је договор унутар земље, а новоуспостављена власт у БиХ сада има нову шансу за „поправни испит“.

Босна и Херцеговина изгубила је много времена због Дејтонског споразума, који је био добар за заустављање рата, али не и за уставно функционисање државе, сматра извештач Европског парламента за БиХ, Дорис Пак. Пак за Дојче веле каже да је Дејтонски споразум требало да буде измењен много раније и да је и ЕУ морала више да инсистира на реформама устава у БиХ:

„Тужна сам јер БиХ може да буде близу ЕУ исто колико и друге земље региона, а заправо је иза њих. Много грешака је почињено, политичари нису радили оно што је требало, поготово последњих 5 година. Изгубљено је толико времена у свађама и није се гледала реалност. А реалност је чињеница да морају рефомисати Дејтон.“

Како до функционалнијег система?

Петнаест година после Дејтонског споразума БиХ се налази на свом путу ка ЕУ, али да би испунила све неопходне услове за то земља мора да буде функционална, наглашава Емине Бозкурт, представница социјалдемократа у Европском парламенту, задужена за БиХ:

„Најважније питање је - Да ли је Дејтон, такав какав је данас, довољно функционалан за будућност земље? Тренутно постоје проблеми, а БиХ је потребна потпуно функционална држава. Постојање сувише „слојева“ власти отежава доношење одлука које би земљу водиле ка реформама и променама неопходним како би БиХ могла да се нада уласку у ЕУ.“

Бозкурт за Дојче веле истиче да је сада важно да у БиХ дође до договора - како се систем може променити: „Оно што је БиХ потребно то је структура која ради за народ. Структура која води земљу унапред не уназад. Структура која ствара радна места и перспективе за младе. На народу у БиХ је да начини ту промену за себе.“

Зашто БиХ још нема јасан пут?

БиХ јесте компликована и тешка за управљање и за развој, а самим тим је и њен напредак спор, сматра председник Одбора Европског парламента за југоисточну Европу Едвард Кукан. Он наглашава да је после недавних избора новоформираној власти дата нова шанса да буде прагматична и да од БиХ направи функционалнију државу:

„Брисел жели да види промене у многим стварима, најпре у функционисању државе и њених институција. На грађанима БиХ је да изврше притисак на своје политичаре како би се договорили и како би земља кренула брже у свим пољима, уједно и ка ЕУ.“

Да БиХ данас заостаје за својим суседима у процесу евроинтеграција и да мора да се покрене, сматра и аналитичарка за Западни Балкан, из Центар за европску политику у Бриселу, Роза Балфур. Разлози за такав тренутно „не дефинисан пут“ БиХ могу се наћи и у неусаглашеним ставовима међународне заједнице која је често слала „збуњује поруке“ земљи. Међутим, првенствено одговорност је на домаћим политичарима и њиховој неспособности да се договоре, сматра Балфур:

„Дејтонски споразум није савршен - чак је далеко од тога. Али то је оно што тренутно имамо. Политичари у БиХ морају да буду прагматични - да мање мисле о појединачним интересима, а више о будућности земље. Надам се да ће подстицај за БиХ доћи из чињенице да остатак региона напредује.“

Шта за следећих 15 година?

На годишњицу Дејтонског спразума, известиоца Европског парламента за Србију, Јелка Кацина, највише занима како БиХ виде они који у њој живе и да ли млади, за следећих 15 година, БиХ виде као свој дом или сањају да је напусте:

„Оба су сценарија могућа. Мени би свако било у интересу да БиХ буде нормална, да буде досадна, да буде перспективна. Да млади тамо остају, да се не мења етнички састав БиХ и да се „етничко чишћење“ не настави на економском основу.“

Кацин наглашава да је већ сада битно да се размишља од чега ће се живети за наредних 15 година, како омогућити раст, како надокнадити до сада изгубљено и тако сврстати земљу раме уз раме са успешним чланицама ЕУ.

(Дојче веле)